

پاسخ به شبهات کلامی
دفتر سوم:

درباره پیامبر اعظم (ص)

محمد حسن قهرمان قراملکی
غلامحسن محرمی

شناسنامه پژوهشی اثر

عنوان طرح نامه: پاسخ به شبهات کلامی - دفتر سوم: درباره پیامبر اعظم (ص)

پژوهشگر: دین پژوهی، گروه علمی: کلام و دین پژوهی

محققان: بخش کلامی: محمد حسن قهرمان قراملکی - بخش تاریخی: غلامحسن محرمی

ارزیابان علمی: آقایان محمد صفر جبرئیلی و حسین ردایی و محمد هادی یوسفی غروی

موضوع اصلی: پاسخ به شبهات کلامی

مدت انجام تحقیق: یک سال

پاسخ به شبهات کلامی
دفتر سوم: درباره پیامبر اعظم(ص)

محمدحسن قزردان قراملکی - غلامحسن محرمی
ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
طراح: علیرضا سید ایمان نوری نجفی

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۸-۱۲۵-۵

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت واژه‌پرداز اندیشه

میرشناسه: قزردان قراملکی، محمدحسن، ۱۳۴۱

عنوان و نام پدیدآور: پاسخ به شبهات کلامی، محمدحسن قزردان قراملکی.

مشخصات نشر: تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۱۴ ص. قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال شابک: 978-600-108-125-5

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.

یادداشت: کتابخانه.

موضوع: ج. ۱. خداشناسی. - ج. ۲. دین و نبوت. ج. ۳. پیامبر اعظم(ص).

موضوع: کلام و دفاعیه‌ها و ردیه‌ها.

شناسه افزوده: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ردیابندی کنگره: ۲. ۹۴ BP21V/A

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷.۹۲

شماره کتابخانه منی: ۱۰۵۹۹۳۳

تهران: تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی، پلاک ۵۶

تلفن: ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

فهرست

۲۳	پیشگفتار
۲۷	مقدمه
۲۸	روش تحقیق
۲۸	ضرورت تحقیق
۲۸	مزایا و نوآوری‌های تحقیق
۳۱	بخش اول: شبهات اعتقادی و کلامی
۳۳	فصل اول: امی نبودن پیامبر ﷺ
۳۴	ادله امی بودن پیامبر
۳۴	۱. قرآن کریم
۳۵	۲. تاریخ
۳۶	۳. اعتراف مستشرقان
۳۷	تحلیل شبهات فرضیه امی نبودن
۳۷	شبهه اول: متناسب نبودن با جایگاه ابوطالب
۳۸	تحلیل و بررسی
۴۰	شبهه دوم: اخبار حضرت از امت‌های پیشین
۴۱	تحلیل و بررسی
۴۱	شبهه سوم: گواهی عباس، عموی پیامبر

- ۴۲..... تحلیل و بررسی
- ۴۳..... شبهه چهارم: نوشتن در معاهده صلح حدیبیه
- ۴۴..... تحلیل و بررسی
- ۴۵..... پاسخ به شبهات دکتر عبداللطیف هندی
- ۴۵..... شبهه پنجم: ادعای استبعاد
- ۴۶..... شبهه ششم: استناد به آیات تعلیم کتاب و حکمت توسط پیامبر
- ۴۷..... شبهه هفتم: استناد به آیات تلاوت و تعلیم کتاب
- ۴۸..... جمع بندی
- فصل دوم: علم غیب**
- ۵۱..... شبهه اول: انکار علم غیب پیامبر ﷺ با استناد به قرآن
- ۵۲..... تحلیل و بررسی
- ۵۲..... مقدمه
- ۵۴..... تحلیل و بررسی
- ۵۴..... ۱. تفکیک علم غیب ذاتی و افعی
- ۵۴..... ۲. علم غیب پیامبر ﷺ بر حسب گزارش قرآن
- ۵۵..... ۳. نفی مطلق و اثبات جزئی
- ۵۶..... ۴. خبرهای غیبی پیامبر ﷺ به حسب گواهی تاریخ
- ۵۶..... ۵. مقام علمی و معنوی پیامبر «رویکرد فلسفی و عرفانی»
- ۶۱..... شبهه دوم: انکار علم غیب پیامبر با استناد به حوادث تاریخی
- ۶۲..... تحلیل و بررسی
- ۶۲..... ۱. تفکیک ساحت مادی و معنوی
- ۶۲..... ۲. علم غیب پیامبر ﷺ بر حسب گواهی تاریخ
- ۶۵..... پاسخ دو شبهه دیگر
- ۶۵..... الف) گم شدن شتر پیامبر
- ۶۵..... ب) تحلیل حدیث «انتم اعلّم بأمر دنیاکم»
- فصل سوم: معجزات**
- ۶۷.....

شبهه اول: انکار معجزات پیامبر ﷺ	۶۷
نقد و نظر	۶۸
۱. اعجاز قرآن کریم	۶۸
۲. قرآن و تعدد معجزات پیامبر ﷺ	۷۳
۲. دلالت کلی قرآن بر تعدد معجزات پیامبر ﷺ	۷۵
شبهه دوم: علت انجام ندادن معجزه با درخواست مخالفان	۷۶
تحلیل و بررسی	۷۶
شبهه سوم: انکار معجزه توسط شخص پیامبر ﷺ	۷۷
تحلیل و بررسی	۷۸
۱. جمع آیات مثبت و ثانی به تبعی و استقلالی	۷۸
۲. عدم لزوم احیای همه درخواست کنندگان اعجاز	۷۹
شبهه چهارم: معراج	۸۰
تحلیل و بررسی	۸۲
۱. وقوع بهترین دلیل امکان	۸۲
۲. عدم تعارض معراج با قوانین طبیعی و علمی	۸۳
۳. علوم تجربی ناتوان از تبیین خوارق عادات	۸۴
۴. امکان تبیین معراج با علوم تجربی	۸۶
۵. معراج مثالی و عقلی	۸۹
فصل چهارم: عصمت	۹۳
اشاره‌ای به براهین عقلی و نقلی عصمت پیامبران	۹۳
۱. مقام علمی و معنوی پیامبر ﷺ (تجرد تام)	۹۴
۲. فلسفه بحث مقتضی عصمت	۹۴
۱-۲. عصمت لازمه نقش تعلیمی و آموزشی پیغمبری	۹۴
۲-۲. عصمت لازمه نقش تربیتی و پرورشی پیغمبری	۹۵
۳. آیات	۹۶
۱-۳. تمام فعل و گفتار پیامبر عین وحی	۹۶

- ۳-۲. تطهیر اهل بیت از هرگونه رجس و ناپاکی ۹۶
- ۳-۳. اهتمام خداوند بر عدم ضلالت پیامبر ﷺ ۹۷
- ۳-۴. علم لدنی پیامبر ﷺ راز عصمت ۹۷
- ۳-۵. مخلصین: انسان‌های معصوم ۹۸
- ۳-۶. عدم نیل ظالمان به مقام نبوت و امامت ۹۸
- ۳-۷. امر به اطاعت مطلق از پیامبر ﷺ ۹۹
۴. روایات نبوی ۱۰۰
۵. روایات ولوی ۱۰۱
- نقد شبهات قرآنی منکران عصمت پیامبر ﷺ ۱۰۲
- شبهه اول: نسبت ضلالت به پیامبر ﷺ ۱۰۳
- تحلیل و بررسی ۱۰۳
- شبهه دوم: نسبت ذنب و غفران به پیامبر ﷺ ۱۰۶
- تحلیل و بررسی ۱۰۶
- شبهه سوم: نسبت وزر به پیامبر ۱۱۰
- تحلیل و بررسی ۱۱۰
- شبهه چهارم: طلب غفران و بخشش ۱۱۱
- آیه اول ۱۱۱
- تحلیل و بررسی ۱۱۲
- آیه دوم ۱۱۳
- تحلیل و بررسی ۱۱۳
- آیه سوم ۱۱۴
- تحلیل و بررسی ۱۱۵
- شبهه پنجم: غرائق (آیه‌های شیطانی) ۱۱۷
- تحلیل و بررسی ۱۱۸
۱. اشکال سندی و تاریخی ۱۱۸
۲. ناسازگاری با آیات متعدد ۱۲۰

۳. ناسازگار با مبانی کلامی و عقلی ۱۲۲
۴. مقصود از «غرائق»، فرشتگان نه بت‌ها ۱۲۳
۵. تلاوت آیه ادعایی توسط شیطان نه پیامبر ﷺ ۱۲۳
۶. ضعف شواهد (استناد به آیات) ۱۲۴
- شاهد اول ۱۲۴
- تحلیل و بررسی ۱۲۴
- شاهد دوم ۱۲۵
- تحلیل و بررسی ۱۲۵
- شبهه ششم: وقوع سهو و نسیان از پیامبر ﷺ ۱۲۶
- تحلیل و بررسی ۱۲۷
۱. اشکال‌های سندی ۱۲۷
۲. اخبار آحاد ۱۲۷
۳. موافقت با عامه ۱۲۸
۴. مخالفت با آیات قرآن ۱۲۸
۵. تعارض با روایات ۱۲۹
۶. مخالفت با ادله عقلی ۱۳۰
- فصل پنجم: نبوت و وحی ۱۳۳**
- شبهه اول: اختصاص دعوت نخستین پیامبر ﷺ به عرب‌زبانان ۱۳۳
- نقد و نظر ۱۳۳
- شبهه دوم: اضطراب و غش پیامبر هنگام وحی ۱۳۶
- تحلیل و بررسی ۱۳۶
۱. نداشتن سابقه غش ۱۳۶
۲. پیدایش هم‌زمان غش با نبوت؛ فرضیه ناموجه ۱۳۷
۳. تبیین و توجیه اضطراب پیامبر ﷺ هنگام وحی ۱۳۸
- تحلیل و جمع‌بندی ۱۴۱
۴. تردید و جرح در روایات دال بر غش و صعوبت نخستین وحی ۱۴۲

- شبهه سوم: ساختگی و تصنعی بودن غش پیامبر ﷺ ۱۴۳
- تحلیل و بررسی ۱۴۳
۱. صرف ادعا و اتهام ۱۴۳
۲. ناسازگار با شخصیت موجه پیامبر ﷺ ۱۴۴
۳. معجزات متعدد ۱۴۴
۴. تعمیم اضطراب به مرکوب ۱۴۴
- شبهه چهارم: جنون پیامبر ﷺ ۱۴۵
- تحلیل و بررسی ۱۴۵
۱. اتهام محض ۱۴۵
۲. عدم سابقه ۱۴۵
۳. قبح ناپذیری معجزات حضرت ۱۴۶
- شبهه پنجم: کاهن بودن پیامبر ﷺ ۱۴۶
- نقد و نظر ۱۴۷
۱. اتهام و ادعای بدون دلیل ۱۴۷
۲. کهانت مرهون تعلیم و معارست خاص ۱۴۷
۳. معجزات فعلی ناقض کهانت ۱۴۸
- شبهه ششم: ساحر و جادوگر بودن پیامبر ﷺ ۱۴۸
- تحلیل و بررسی ۱۴۸
۱. اتهام و ادعای بدون دلیل ۱۴۹
۲. ناسازگاری با شخصیت موجه پیامبر ﷺ ۱۴۹
۳. تفاوت اعجاز و سحر ۱۴۹
- شبهه هفتم: شاعر بودن پیامبر ۱۵۱
- تحلیل و بررسی ۱۵۱
- دلائل و شواهد شاعر نبودن پیامبر ۱۵۳
۱. نداشتن سابقه شاعری ۱۵۳
۲. تفاوت اشعار اولیه شاعران ۱۵۳

۳. نداشتن تحدی در شعر ۱۵۴
۴. نکته‌های اعجازی دیگر قرآن ۱۵۴
- شبهه هشتم: وحی، محصول تخیل پیامبر ﷺ ۱۵۴
- تحلیل و بررسی ۱۵۶
- شبهه نهم: نابغه‌انگاری پیامبر ﷺ ۱۵۸
- تحلیل و بررسی ۱۵۸
۱. صرف ادعا ۱۵۸
۲. عدم ظهور آثار نبوغ در دوره کودکی و جوانی ۱۵۹
۱. زندگی اخلاقی ۱۵۹
۴. اثبات نبوت با ادله خاص ۱۶۰
۵. تفاوت نبوت و نبوغ ۱۶۰
- شبهه دهم: ادعای اقتباس اسلام از ادیان و فرهنگ‌های مختلف جهان ۱۶۱
- تحلیل و بررسی ۱۶۲
۱. امی بودن پیامبر ۱۶۲
۲. عدم ارتباط تفصیلی و مستمر پیامبر با پیروان ادیان دیگر ۱۶۲
۳. عدم طرح ادعای اقتباس از سوی مخالفان صدر اسلام ۱۶۳
۴. اشتراک اسلام با سایر ادیان، معلول و حیانت ۱۶۳
- شبهه یازدهم: علل عدم نزول امدادهای غیبی در جنگ‌ها ۱۶۴
- پاسخ ۱۶۴
۱. امدادهای غیبی، عوامل طبیعی خاص ۱۶۵
۲. مشارکت ملائکه برای تقویت روحیه مؤمنان ۱۶۶
۳. تعلق مشیت الهی بر تکیه پیامبر بر نظام علیت ۱۶۶
- شبهه دوازدهم: انکار نقش پیامبر ﷺ در وحی (شبهه زنبور و طوطی) ۱۶۶
- نقد و نظر ۱۶۷
- اشاره‌ای به حقیقت وحی ۱۶۷
- الف) رهیافت اخباری و گزاره‌ای ۱۶۷

- ب) رهیافت فلسفی و عرفانی ۱۶۸
- بکم: دیدگاه متکلمان و مفسران ۱۶۹
۱. دارا بودن قابلیت لازم برای مواجه با وحی ۱۶۹
۲. تحمل وحی ۱۷۰
۳. تلقی ناب وحی ۱۷۲
۴. حفظ وحی ۱۷۳
۵. ابلاغ کامل و به موقع وحی ۱۷۳
۶. تفسیر و تبیین وحی «ولایت تشریعی» ۱۷۴
- دوم: دیدگاه فلاسفه و عرفا (نقش تکوینی) ۱۷۵
- جمع بندی و نتیجه گیری ۱۷۷
- فصل ششم: خاتمیت ۱۷۹**
- شبهه اول: جرح در ادله خاتمیت ۱۷۹
- تحلیل و بررسی ۱۸۰
- روایات ۱۸۱
- شبهه دوم: توجیه آیه خاتم ۱۸۳
- الف) خاتم به معنای زینت ۱۸۳
- تحلیل و بررسی ۱۸۳
- ب) خاتم به معنای تصدیق کننده ۱۸۴
- تحلیل و بررسی ۱۸۴
- ج) ختم نبوت نه رسالت! ۱۸۶
- تحلیل و بررسی ۱۸۶
- شبهه سوم: تأویل روایات خاتم ۱۸۸
- تحلیل و بررسی ۱۸۹
- شبهه چهارم: امکان ادعای خاتمیت به عنوان مظهر خداوند ۱۸۹
- تحلیل و بررسی ۱۹۰
۱. تسری حکم ظاهر به مظهر ۱۹۰

۱۹۲.....	۲. ادعای بدون دلیل.....
۱۹۲.....	۳. خلاف قرآن.....
۱۹۲.....	۴. خلاف روایات.....
۱۹۳.....	شبهه پنجم: خاتمیت نبوت نه ظهور و تجلی الهی.....
۱۹۳.....	تحلیل و بررسی.....
۱۹۴.....	شبهه ششم: ادعای آیات مثبت ظهور پیامبر جدید.....
۱۹۴.....	آیه اول.....
۱۹۵.....	تحلیل و بررسی.....
۱۹۶.....	آیه دوم.....
۱۹۷.....	تحلیل و بررسی.....
۱۹۷.....	آیه سوم.....
۱۹۸.....	تحلیل و بررسی.....
۱۹۸.....	آیه چهارم.....
۱۹۹.....	تحلیل و بررسی.....
۱۹۹.....	الف) گروه دارای آیین مشترک.....
۱۹۹.....	ب) گروهی دارای وجه مشترک در زمان و مکان.....
۱۹۹.....	ج) فرد و شخصیت بزرگ.....
۱۹۹.....	د) آیین.....
۲۰۰.....	آیه پنجم.....
۲۰۱.....	تحلیل و بررسی.....
۲۰۱.....	شبهه هفتم: ادعای نبوت ظلی.....
۲۰۱.....	تحلیل و بررسی.....
۲۰۵.....	فصل هفتم: حکومت و مشروعیت.....
۲۰۵.....	شبهه اول: انکار مشروعیت الهی و دینی حکومت پیامبر ﷺ.....
۲۰۶.....	تحلیل و بررسی.....
۲۰۷.....	۱. ناسازگاری با عقل.....

- ۲۰۹..... ۲. ناسازگاری با آیات قرآنی.....
- ۲۱۱..... ۳. ناسازگاری با روایات نبوی.....
- ۲۱۲..... شبهه دوم: شأن نبوت و پیامبر ﷺ، ابلاغ وحی و هدایت، نه حکومت.....
- ۲۱۳..... ۱. دوساحی بودن شأن نبوت و پیامبر ﷺ.....
- ۲۱۳..... ۱-۱. عدالت اجتماعی.....
- ۲۱۵..... ۱-۲. آزادی اجتماعی.....
- ۲۱۸..... ۱-۳. رفع اختلاف‌های مردم و حکومت.....
- ۲۲۲..... ۲. خط حصر اضافی و حقیقی.....
- ۲۲۳..... شبهه سوم: دلالت قرآن بر نفی حاکمیت پیامبر ﷺ.....
- ۲۲۴..... نقد و نظر.....
- ۲۲۴..... ۱. وجود نفی بر حکومت پیامبر ﷺ.....
- ۲۲۶..... ۲. حصر اضافی.....
- ۲۲۶..... ۳. عدم سلطه پیامبر در هدایت کفار.....
- ۲۲۷..... شبهه چهارم: اختصاص حکومت به قریش.....
- ۲۲۷..... تحلیل و بررسی.....
- ۲۲۹..... شبهه پنجم: ارثی کردن حکومت.....
- ۲۲۹..... تحلیل و بررسی.....
- ۲۲۹..... ۱. دارا بودن صفات و شرایط لازم رهبری به نحو منحصر.....
- ۲۳۰..... ۲. معنای امامت فراتر از حکومت.....
- ۲۳۱..... ۳. تفکیک مشروعیت سیاسی و الهی.....
- ۲۳۲..... شبهه ششم: نادیده انگاشتن حقوق و جایگاه مردم در حکومت نبوی.....
- ۲۳۲..... تحلیل و بررسی.....
- ۲۳۳..... مبحث اول: نقش مردم در حکومت.....
- ۲۳۴..... ۱. نسبت حکومت به مردم.....
- ۲۳۴..... ۲. لزوم رضایت مردم از حکومت.....
- ۲۳۵..... ۳. اصل بیعت.....

۴. اصل شورا..... ۲۳۷
۵. حکومت، امانت مردم..... ۲۳۸
۶. حاکم، اجیر و امین مردم..... ۲۳۹
۷. حاکم، نماینده مردم..... ۲۳۹
- مبحث دوم: جایگاه و حقوق مردم در اداره کشور..... ۲۴۰
۱. لزوم مشاوره با مردم..... ۲۴۰
۲. رعایت حقوق فطری و اجتماعی شهروندان..... ۲۴۱
۳. آزادی پرسش، نقد و اعتراض..... ۲۴۸
۴. نصیحت دولتمردان..... ۲۴۹
- مبحث سوم: مدارا با شهروندان و طیف‌های مختلف جامعه..... ۲۵۰
۱. مدارا با شهروندان..... ۲۵۱
- مدارای اختصاصی مقام نبوت..... ۲۵۲
۲. مدارا با اقلیت‌های دینی..... ۲۵۵
۳. مدارا با منافقان..... ۲۵۸
۴. مدارا با مخالفان و توطئه‌گران..... ۲۶۰

بخش دوم: شبهات تاریخی و اجتماعی..... ۲۶۳

فصل اول: دوره کودکی و جوانی، اخلاق و رفتار فردی حضرت... ۲۶۵

شبهه اول: دوره کودکی، دوره محرومیت، رنج و اضطراب روحی..... ۲۶۵

پاسخ..... ۲۶۶

۱. اشتغال خانواده پیامبر به تجارت..... ۲۶۶

۲. انتساب به «عبدالله» مقتضی نگاه ویژه..... ۲۶۶

۳. داشتن دایه و کنیز..... ۲۶۶

۴. عنایت خاص خاندان حلیمه به حضرت..... ۲۶۶

۵. عنایت و نگاه خاص عبدالمطلب به پیامبر..... ۲۶۷

۶. عنایت خاص ابوطالب به پیامبر..... ۲۶۹

۱. ارائه پیشنهاد ازدواج از طرف خدیجه ۳۰۳
۲. ساده‌زیستی پیامبر ۳۰۳
۳. عدم استفاده شخصی از ثروت خدیجه و مصرف آن در راه اسلام ۳۰۴
۴. بخشش ثروت و سهم خود از بیت‌المال ۳۰۴
- شبهه سوم: فشار روانی ناشی از ازدواج با خدیجه مسن ۳۰۴
- پاسخ ۳۰۵
۱. اظهار رضایت و خشنودی پیامبر از این وصلت ۳۰۵
۲. نام‌گذاری سال وفات خدیجه به عام‌الحزن ۳۰۵
۳. عدم ازدواج مجدد ۳۰۶
۴. یاد بیک و اظهار محبت پیامبر به خدیجه بعد از وفات او ۳۰۶
۵. تردید در سن بیشتر خدیجه ۳۰۷
۶. تردید در بوه بودن خدیجه ۳۰۸
- شبهه چهارم: ممنوعیت ازدواج مجدد حضرت توسط قرآن ۳۰۸
- پاسخ ۳۰۸
- پاسخ منفی برای درخواست‌های متعدد ازدواج ۳۰۹
- شبهه پنجم: ازدواج با کنیزان و همسران اندامی ۳۱۰
- پاسخ ۳۱۱
- شبهه هفتم: عدم رعایت نوبت همسران خود ۳۱۲
- پاسخ ۳۱۲
- شبهه هشتم: ارتباط مشکوک پیامبر با دحیه کلبی ۳۱۶
- پاسخ ۳۱۷
- فصل سوم: اخلاق و رفتار اجتماعی، سیاسی و حکومتی ۳۱۹**
- شبهه اول: تغییر رفتار پیامبر در مکه و مدینه ۳۱۹
- پاسخ ۳۲۰
- شبهه دوم: مخالفت با ترویج هنر، شعر و نقاشی ۳۲۱
- پاسخ ۳۲۱

۱. مجسمه‌سازی و نقاشی جزء فرهنگ بت‌پرستی ۳۲۱
۲. اسلام و تشویق سایر هنرها ۳۲۲
- شبهه سوم: مخالفت با تدوین کتاب و ترجمه آنها ۳۲۳
- پاسخ ۳۲۴
- معاشرت سنت خلفا با سنت پیامبر ۳۲۵
- شبهه چهارم: تملک و تصرف شخصی در ائفال و غنایم جنگی ۳۲۶
- پاسخ ۳۲۶
- شبهه پنجم: عدم پابندی به پیمان‌ها ۳۲۸
- پاسخ ۳۲۹
- شبهه ششم: به حکومت گماردن اعیان و اشراف ۳۳۲
- پاسخ ۳۳۲
۱. تقوا و شایستگی، مَلَک انصاف‌های پیامبر ۳۳۲
۲. استفاده از اعیان به منظور پیشبرد اسلام ۳۳۵
- شبهه هفتم: ترویج اسلام با خشونت ۳۳۶
- پاسخ ۳۳۶
۱. راهکارهای علمی شیوه دعوت اسلام ۳۳۶
۲. اسلام، امری قلبی و تحمیل‌ناپذیر ۳۴۲
۳. انگیزه دفاعی جنگ‌ها ۳۴۲
- شبهه هشتم: حمله به کاروان‌های تجاری مکه ۳۴۳
- پاسخ ۳۴۴
۱. سیره نظری و عملی پیامبر، مدارا و عطف ۳۴۴
۲. اختصاص حمله به کاروان‌های مشرکان مکه ۳۴۶
۳. آزادسازی اموال مصادره‌شده مسلمانان ۳۴۷
۴. محاصره اقتصادی دشمن ۳۴۷
۵. کسب اطلاعات از جبهه دشمن ۳۴۸
- شبهه نهم: ترور مخالفان ۳۴۸

روش تحقیق

نگارنده در این دفتر می‌کوشد شبهات پیرامون شخصیت بی‌همتای پیامبر اسلام (ص) را با روش کتابخانه‌ای با رویکرد کلامی (کلام فلسفی) و تاریخی مورد تحلیل و ارزیابی قرار دهد؛ البته رویکرد عمده این تحقیق کلامی-تاریخی است که به ضرورت گاهی از رهیافت عرفانی و فلسفی نیز سود برده است. نکته قابل اشاره اینکه پاسخ شبهات برحسب اهمیت شبهه تعیین می‌شود که ممکن است پاسخ بعضی بیش از ده صفحه را به خود اختصاص دهد.

ضرورت تحقیق

ضرورت بحث برای خواننده روشن است؛ چرا که بر علیه شخصیت پیامبر - که محور اسلام را تشکیل می‌دهد - انتقادهای و شبهاتی از زمان خود حضرت طرح شده است و امروزه در بعضی سایت‌ها و در آثار برخی به اصطلاح روشنفکران، شبهاتی دوباره درباره سیره نظری و عملی آن حضرت، احیاء و تبلیغ می‌شود. افزون بر آن، امروزه شاهد تولید فیلم‌های متعدد و پخش آن در آنتن‌های تصویری جهان توسط مؤسسه‌های معاند به منظور تخریب چهره آن حضرت در میان مردم هستیم. پاسخ به این همه تخریب و ترور شخصیت، راهکاری عقلی و منطقی می‌طلبد که پاسخ علمی، منطقی و مستند، بهترین راهکار است که این تحقیق به این منظور تدوین یافته است. در اینجا باید از نام‌گذاری سال ۱۳۸۷ به نام «پیامبر اعظم توسط مقام معظم رهبری تشکر کرد که به بهانه این نام‌گذاری، مقاله‌ها، نوشته شده و همایش‌های مختلفی برگزار شد؛ هرچند کافی نبوده است.

مزایا و نوآوری‌های تحقیق

۱. نبودن اصل موضوع: درباره زندگانی حضرت، کتب و مقالات مختلفی نوشته شده که در ضمن آنها به بعضی شبهات نیز اشاره شده است؛ لکن تدوین تحقیق مستقل و جامع که شبهات مختلف درباره شخصیت پیامبر اسلام را

مورد تحلیل و نقد قرار دهد، به جرأت می‌توان مدعی شد که پیشینه‌ای ندارد، و از این جهت این کتاب اولین بار به این مسئله پرداخته است.

۲. جامعیت شبهات: در این دفتر حدود یکصد شبهه از منابع مختلف اعم از کتب تاریخی قدیمی و جدید و نیز شبهات متعدد مطرح و منتشره در سایت‌های مختلف الحادی، جمع و پاسخ داده شده است. از شبهات جدید درباره پیامبر می‌توان به شبهات بهائیان درباره خاتمیت و شبهات به اصطلاح روشنفکران درباره مشروعیت حکومت و حقوق شهروندان در نظام سیاسی نبوی اشاره کرد.

۳. نکثر و تنوع پاسخ‌ها: برای ارائه پاسخ منطقی و قانع‌کننده از شبهات مختلف، نگارنده کوشیده است با رویکرد عقلی (کلامی، فلسفی و عرفانی) و نقلی (آیات، روایات و تاریخ) به پاسخ شبهات بپردازد. در واقع برای یک شبهه چند پاسخ مختلف و چه‌بسا با رویکردهای مختلف ذکر شده که برای خواننده با مشرب‌های مختلف قابل توجه است. در این تحقیق، بعضی پاسخ‌ها حاصل تأمل نگارنده است.

۴. مستند بودن: یک مزیت دیگر تحقیق این است که برخلاف بعضی تحقیق‌ها که در آن به ذکر شبهه و پاسخ بسنده شده، در این تحقیق کوشیده شده است صاحب و طراح شبهه و همچنین قائلان پاسخ‌ها و منابع‌شان قید شود تا علاوه بر اطمینان بیشتر به پاسخ، برای محققان و پژوهشگران در پژوهش‌های بعدی نیز در معرفی منابع درجه اول کمکی کرده باشد.

گفتنی است مطالب بخش دوم - که حدود یک سوم کتاب را تشکیل می‌دهد - توسط دوست فاضلم حجت‌الاسلام دکتر غلامحسن محرمی و محقق ارجمند جناب سید محسن شریفی تهیه و تدوین یافته است که اینجانب از جهت ساختاری و تنظیم و ایجاد عناوین اصلی و فرعی در آن به‌منظور هماهنگی با بخش اول، اصلاحاتی انجام داده و در مواردی به تکمیل جواب پرداختم. در اینجا از هر دو محقق و پژوهشگر ارجمند، کمال تشکر را دارم که پیشنهاد پاسخ به شبهات تاریخی را پذیرفتند.

در ضمن، پاسخ سه شبهه (اقتباس اسلام از ادیان دیگر، علل عدم نزول امدادهای غیبی و علل شکست در بعض جنگ‌ها) به دلیل قرابت بیشتر به شبهات کلامی از بخش دوم به بخش اول منتقل شد.

در پایان از ارزیابان فرهیخته: حجج اسلام حسین ردانی و محمد صفر جبرئیلی در بخش اول و حجت الاسلام محمد هادی یوسفی غروی در بخش دوم که با مطالعه دقیق و تذکر نکته‌هایی در تکمیل تحقیق بر این بنده منت نهادند، تشکر و قدردانی می‌کنم.

محمد حسن قدردان قراملکی